

Aldona Chmielowska, Mieczysław Góra

Bogusławice, gm. Wolbórz, woj. piotrkowskie, St. 1, AZP 71-55/7

Informator Archeologiczny : badania 24, 93

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Późne średniowiecze

**Bogusławice, gm. Wolbórz
woj. piotrkowskie
St. 1 AZP 71-55/7**

**Muzeum Archeologiczne i Etnogra-
ficzne w Łodzi**

Badania prowadzili dr Aldona Chmielowska (autorka sprawozdania)
i mgr Mieczysław Góra. Trzeci sezon badań. Osada średniowieczna.

Kontynuowano badania osady położonej na wysokiej terasie lewobrzeżnej Wolbórki. Jej zasięg przestrzenny ustalono na podstawie wyników wierceń świdrem geologicznym, na około 3000 m².

Na zbadanym w 1990 r. obszarze — 250 m² — odsłonięto 6 dalszych jam z których dwie są pozostałościami zapewne obiektów mieszkalnych częściowo wkopanych w ziemię. W trakcie eksploracji zaobserwowano ślady gliny wylepiającej ściany tychże obiektów, które dodatkowo umacniano kamieniami występującymi na obrzeżach jam. Zabytki ruchome znalezione w dwóch dużych jamach to: ceramika ręcznie leplona ze średnią i drobną domieszką obtaczana na szybkoobrotowym kole, ale również wykonana techniką taśmowoślizgową — wypalana w atmosferze utleniającej, niezbyt bogato zdobiona; przedmioty żelazne — noże, hak; pierścienek z brązu; tłuczek kamienny; kości zwierzęce; polepa.

Cztery pozostałe — dość płytkie — niewielkie jamy z wypełniskiem w postaci smollicie przepalanej ziemi zawierającej liczne węgle drzewne, kamienie i polepę, stanowią najpewniej pozostałość palenisk luźnych, bądź też funkcjonujących w budynkach o konstrukcji zrębowej. Ceramika znaleziona w wypełnisku tych jam jest podobna do pochodzącej z opisanych dwóch dużych jam. Ponadto odkryto tamże przeszliki gliniane, kości zwierzęce i okruchy polepy.

W warstwie ornej znaleziono również ceramikę wypalaną w atmosferze redukcyjnej.

Na obszarze badanym w 1990 r. odkryto głównie obiekty osadnicze, podczas gdy w badanej w latach 1988-1989, północnej części osady odsłonięto zarówno obiekty mieszkalne, jak i liczniejsze obiekty związane z przetwórstwem żelaza.

Zabytki znajdują się w MAiE w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

**Brześć Kujawski, woj. włoc-
ławskie AZP 49-46/43**

**Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii**

Badania prowadził doc. dr hab. Leszek Kajzer z grupą pracowników
i studentów Katedry Archeologii UŁ. Finansował WKZ we Włocławku.
Drugi sezon badań. Zamek królewski.

Badania stanowiły kontynuację prac z 1989 r. Wytyczono i wyeksplorowano 4 wykopy (V-VIII) o łącznej powierzchni 51,5 m² i orientacyjnej kubaturze ponad 150 m³. Zgromadzono (ujęty w 92 numery inwentarzowe) spory zbiór zabytków ruchomych (ponad 5 100 sztuk) w którym przeważała nowożytna ceramika z wykopu VI. Dokonano szeregu obserwacji architektonicznych w trakcie badań nadzorowano także wykopy telekomunikacyjne, wykonywane na terenie zamku, przedzamcza i starego miasta. Zgodnie z nowym programem zagospodarowania przestrzennego budynek poszkolny (pruskie więzienie a wcześniej dom zamkowy) mieścić ma tak Gminny Ośrodek Kultury jak i Urząd Pocztowy.

Wykop V ulokowano przy narożniku głównego domu zamkowego. Znalaziono w nim znaczne relikty murów, które wiązać można z XVI-wieczną rozbudową zamku. Wykop VI (na przedzamczu) znajdował się na północ od głównego domu zamkowego. Obserwowano w nim nawarstwienia nowożytne, sięgające do ponad 5 m. Jest to prawdopodobnie zasypany, a znany z przekazów pisanych, „przekop”. Wykopy VII i VIII wytyczono przy zewnętrznym licu obwodowego muru więziennego, który, jak stwierdzono w 1989 r., poprowadzony był po linii rozbranego obwodowego muru zamkowego. W obu wykopach znaleziono dolne partie fundamentów murów obwodowych średniowiecznego zamku i dodatkowo dwie przypory. Pierwsza, przekątniowa, ulokowana była w narożniku południowo-zachodnim założenia zamkowego (wykop VII). Druga przypora, znaleziona w wykopie VIII znajdowała się na załamaniu kurtyny południowej murów zamkowych.

Prace terenowe pozytywnie zweryfikowały niektóre hipotezy badawcze zarysowane w 1989 r. Stwierdzono, że badań wymaga jeszcze przedzamcze, a największe skupisko zachowanych partii fundamentowych murów zamkowych znajdować się winno we wschodniej partii wzgórza zamkowego. Tam też skoncentrowane zostaną przyszłe poszukiwania.

Do czasu ukończenia prac terenowych i opracowania ich wyników dokumentacja i materiały przechowywane będą w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.